Հայաստանի մրցունակությունը և տնտեսության ընթացիկ վիճակը

Ի-Վի Քոնսալթինգ
Սեպտեմբերի 27, 2017
Երևան

Մանուկ Հերգնյան
Սևակ Հովհաննիսյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ

ՄՅՁ զեկույցի հիմնական եզրակացությունները համաշխարհային տնտեսության միտումների վերաբերյալ

- Տնտեսական ճգնաժամից անգամ 10 տարի անց ֆինանսական հատվածը դեռ մնում է խոցելի: Ռիսկերն այժմ ձևավորվում են զարգացող երկրներում:

- Ավելի շատ երկրներ այժմ ունեն նորարարության կարողություններ, սակայն դրանք պետք է ջանք գործադրեն նորարարության օգուտները հասարակության ավելի լայն շերտերի վրա տարածելու ուղղությամբ:

Աշխարհի 15 ամենամրցունակ երկրները

	ՀԱՄ 2017–18 Տեղ (137 երկրների մեջ)	ՀԱՄ 2016–17 Տեղ (138 երկրների մեջ)
Շվեյցարիա	1	1
ԱՄՆ	2	3
Սինգապուր	3	2
Նիդերլանդներ	4	4
Գերմանիա	5	5
Հոնկոնգ	6	9
Շվեդիա	7	6
Մեծ Բրիտանիա	8	7
Ճապոնիա	9	8
Ֆինլանդիա	10	10
Նորվեգիա	11	11
Դանիա	12	12
Նոր Զելանդիա	13	13
Կանադա	14	15
Տայվան	15	14

Հայաստանն իր մրցունակությամբ 73-րդն է 137 երկրների շարքում

Երկիր	ՀԱՄ 2017-2018 Տեղ	Փոփ.
Բոտսվանա	63	↑
Կիպրոս	64	↑
Հորդանան	65	↓
Կոլումբիա	66	↓
Վրաստան	67	↓
Ռումինիա	68	↓
Իրան	69	↑
Ճամայկա	70	↑
Մարոկկո	71	↓
Պերու	72	↓
Հայաստան	**73**	**↑ 6**
Խորվաթիա	74	→
Ալբանիա	75	↑
Ուրուգվայ	76	↓
Չեռնոգորիա	77	↑
Սերբիա	78	↑
Տաջիկստան	79	↓
Բրազիլիա	80	↑
Ուկրաինա	81	↑
Բութան	82	↑
Տրինիդադ և Տոբագո	83	↑

Հայաստանի համեմատական դիրքը Եվրասիական տարածաշրջանի երկրների նկատմամբ

ՓՈՒԼ 1
Ռեսուրսների վրա հիմնված փուլ

Անցում 1-2

ՓՈՒԼ 2
Արդյունավետության վրա հիմնված փուլ

Անցում 2-3

ՓՈՒԼ 3
Նորարարությունների վրա հիմնված փուլ

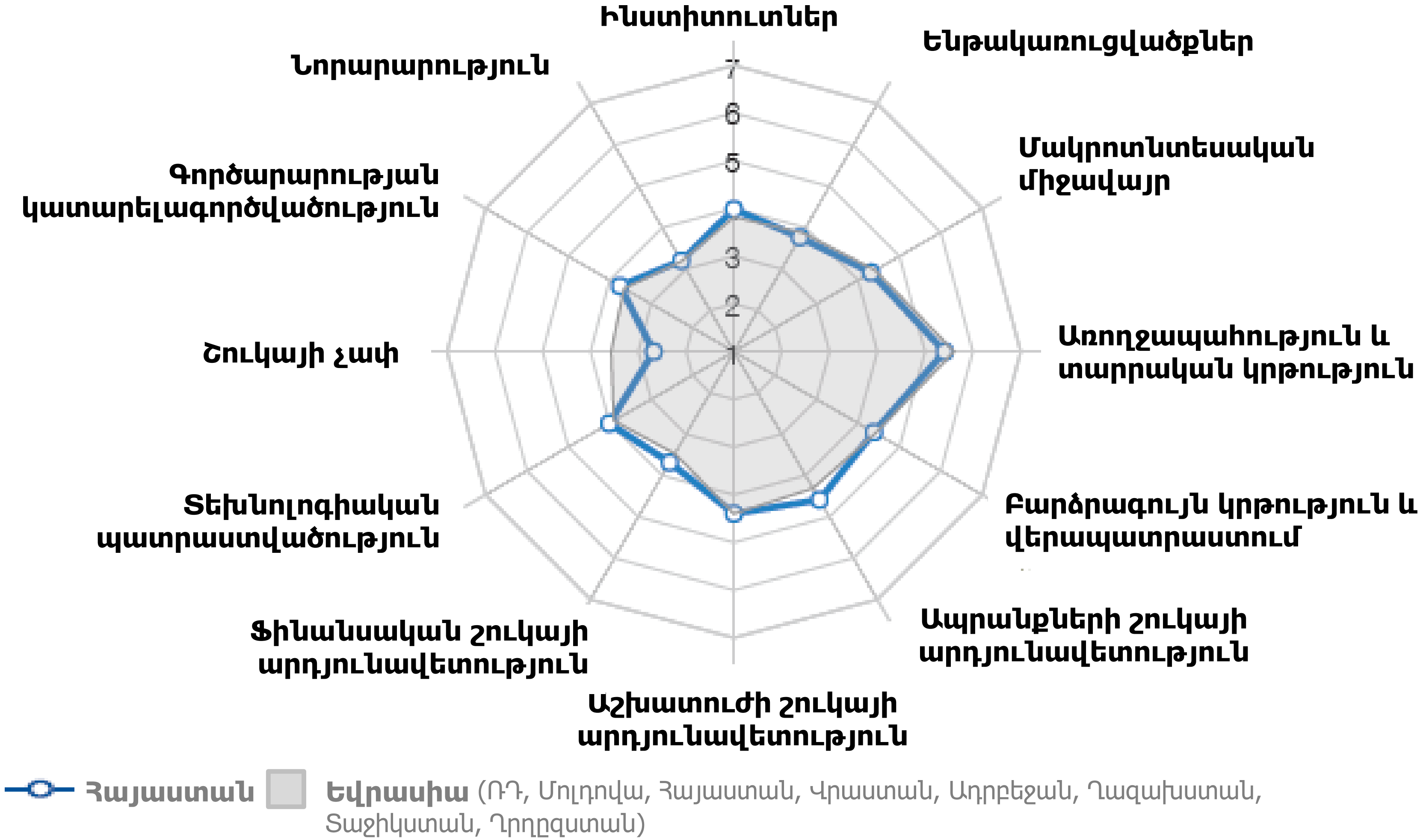

Մրցունակության դրական միտումը նախադրյալներ է ստեղծում կայուն տնտեսական աճի համար միջնաժամկետ հեռանկարում:

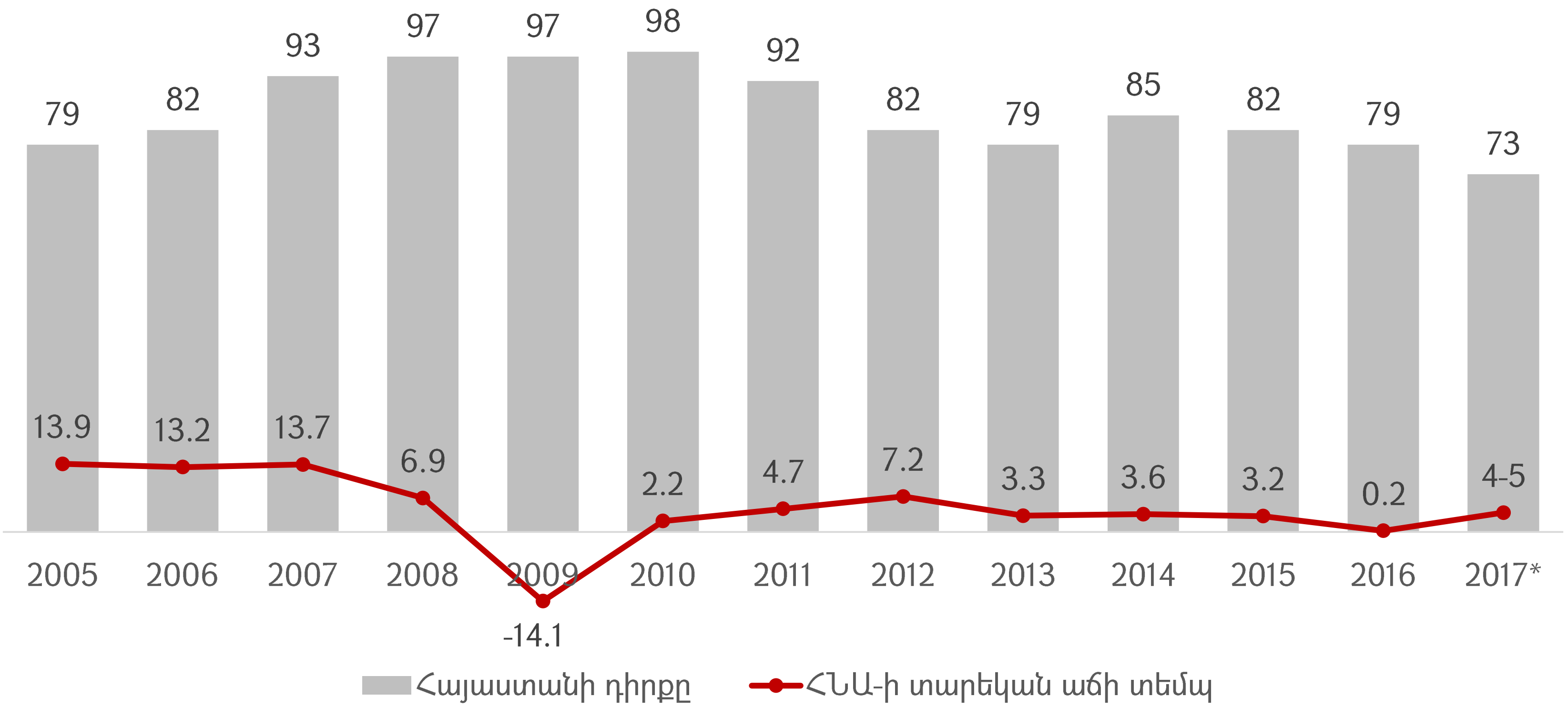

*Նշում. 2017 թվականի ՀՆԱ աճը կնխատեսված է առաջին կիսամյակի արդյունքների հիման վրա:

Հայաստանի դիրքի համեմատությունը եվրասիական տարածաշրջանի երկրների և Ուկրաինայի հետ

	ՀԱՄ 2017–18 Տեղ	ՀԱՄ 2016–17 Տեղ	Փոփոխություն
Ադրբեջան	35	37	↑ 2
Ռուսաստան	38	43	↑ 5
Ղազախստան	57	53	↓ 4
Վրաստան	67	59	↓ 8
Հայաստան	**73**	**79**	↑ 6
Տաջիկստան	79	77	↓ 2
Ուկրաինա	81	85	↑ 4
Մոլդովա	89	100	↑ 11
Ղրղզստան	102	111	↑ 9

Հայաստանի դիրքի փոփոխություններն ըստ հենասյուների

ՀԱՄ հենասյուները	ՀԱՄ 2017-18 տեղ 137 երկրների շարքում	ՀԱՄ 2016-17 տեղ 138 երկրների շարքում	ՀԱՄ 2015-16 տեղ 140 երկրների շարքում	Փոփոխություն 2016-17-ի նկատմամբ
Ինստիտուտներ	55	66	76	↑ 11
Ենթակառուցվածքներ	80	82	82	↑ 2
Մակրոտնտեսական միջավայր	101	88	72	↓ 13
Առողջապահություն և տարրական կրթություն	55	93	95	↑ 38
Բարձրագույն կրթություն և վերապատրաստում	69	71	72	↑ 2
Ապրանքների շուկայի արդյունավետություն	35	45	50	↑ 10
Աշխատուժի շուկայի արդյունավետություն	51	55	58	↑ 4
Ֆինանսական շուկայի զարգացվածություն	78	90	94	↑ 12
Տեխնոլոգիական պատրաստվածություն	77	71	75	↓ 6
Շուկայի չափ	115	120	116	↑ 5
Գործարարության կատարելագործվածություն	68	81	97	↑ 13
Նորարարություն	70	87	107	↑ 17

Փոփոխության շարժիչները․Ինստիտուտներ

- Կառավարության կողմից հանրային կառավարման ոլորտում նախաձեռնությունները ձևավորել են դրական սպասումներ բիզնեսի շրջանում:
- Ցուցանիշների կեսից ավելին գրանցել են դրական փոփոխություն: Հատկանշական է դրական տեղաշարժը հանրային միջոցների կառավարման, որոշումների կայացման անաչառության, վստահության մակարդակի բնագավառներում:

Փոփոխության շարժիչները․Մակրոտնտեսական միջավայր

- Հայաստանի դիրքի վատթարացման հիմնական պատճառը ձևավորված դեֆլյացիոն միջավայրն է:

- Հայաստանում 2016թ. գրանցվել է 1,4% գնանկում (դեֆլյացիա), ինչը համարվում է, որ զսպում է տնտեսական աճը:

- Գնաճի նորմալ միջակայք է համարվում 0,5-3%-ը:

Փոփոխության շարժիչները. Առողջապահություն և տարրական կրթություն

- Փոփոխության հիմնական պատճառն է տարրական կրթության ներգրավվածության ցուցանիշի բարելավումը, որը հետևանք է հաշվառման յուրահատկությունների:

Փոփոխության շարժիչները․ Ապրանքային շուկաներ

- Մրցակցության ինտենսիվության աճ
- Սակագնային կարգավորման և մաքսազերծման ընթացակարգերում բարելավում
- Սակայն ոչ սակագնային կարգավորման վատթարացում
- Դրական միտումներ են արձանագրվել գնորդների կատարելագործվածության, ինչպես նաև ընկերությունների շուկայի պահանջներից բխող վարվելակերպի մասով:

Փոփոխության շարժիչները․ Ֆինանսական շուկաներ

- Գրեթե բոլոր ցուցանիշներում առկա է բարելավում, սակայն ֆինանսական ռեսուրսների մատչելիությունը շարունակում է վատթարանալ

- Համաշխարհային բանկի կողմից հրապարակվող «Իրավունքների պաշտպանության համաթվի» էական բարելավում՝ շարժական գույքի նկատմամբ ապահովված իրավունքի գրանցման և անձնական տվյալների պաշտպանության համակարգի ներդրման արդյունքում

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ԱԿՆԱՐԿ

2017 թ-ին դիտվել է տնտեսական ակտիվության աճ՝ հիմնականում պայմանավորվելով արտահանման շուկաների դրական միտումներով

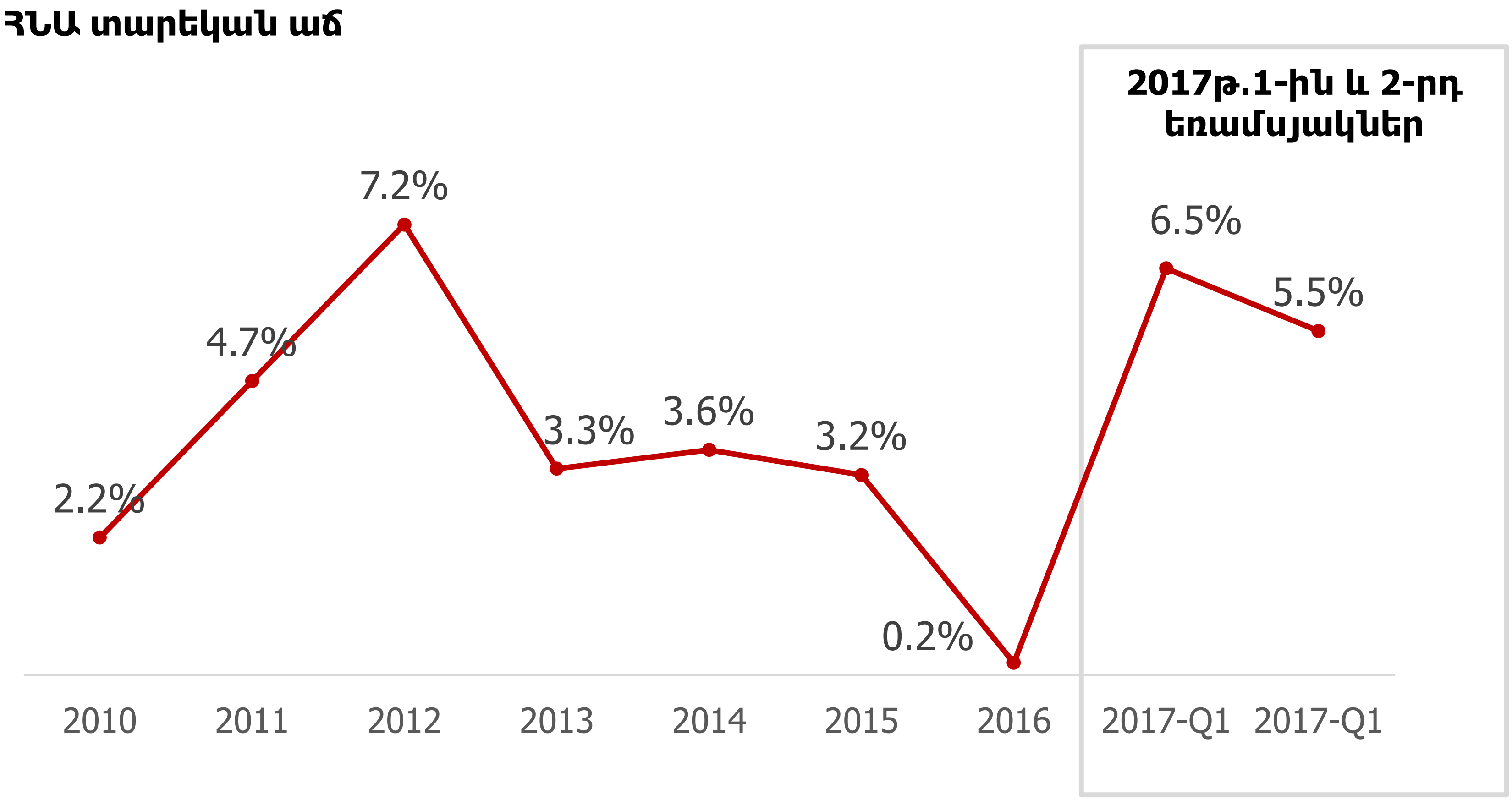

Աղբյուր՝ ՀՀ ԱՎԾ, ԱՄՀ

2017թ. տնտեսական դինամիզմն ապահովել են հանքարդյունաբերությունը, մշակող արդյունաբերությունը և առևտուրը:

Ոլորտային ավելացված արժեքի փոփոխություններ
2017թ. 1-ին և 2-րդ եռամսյակ

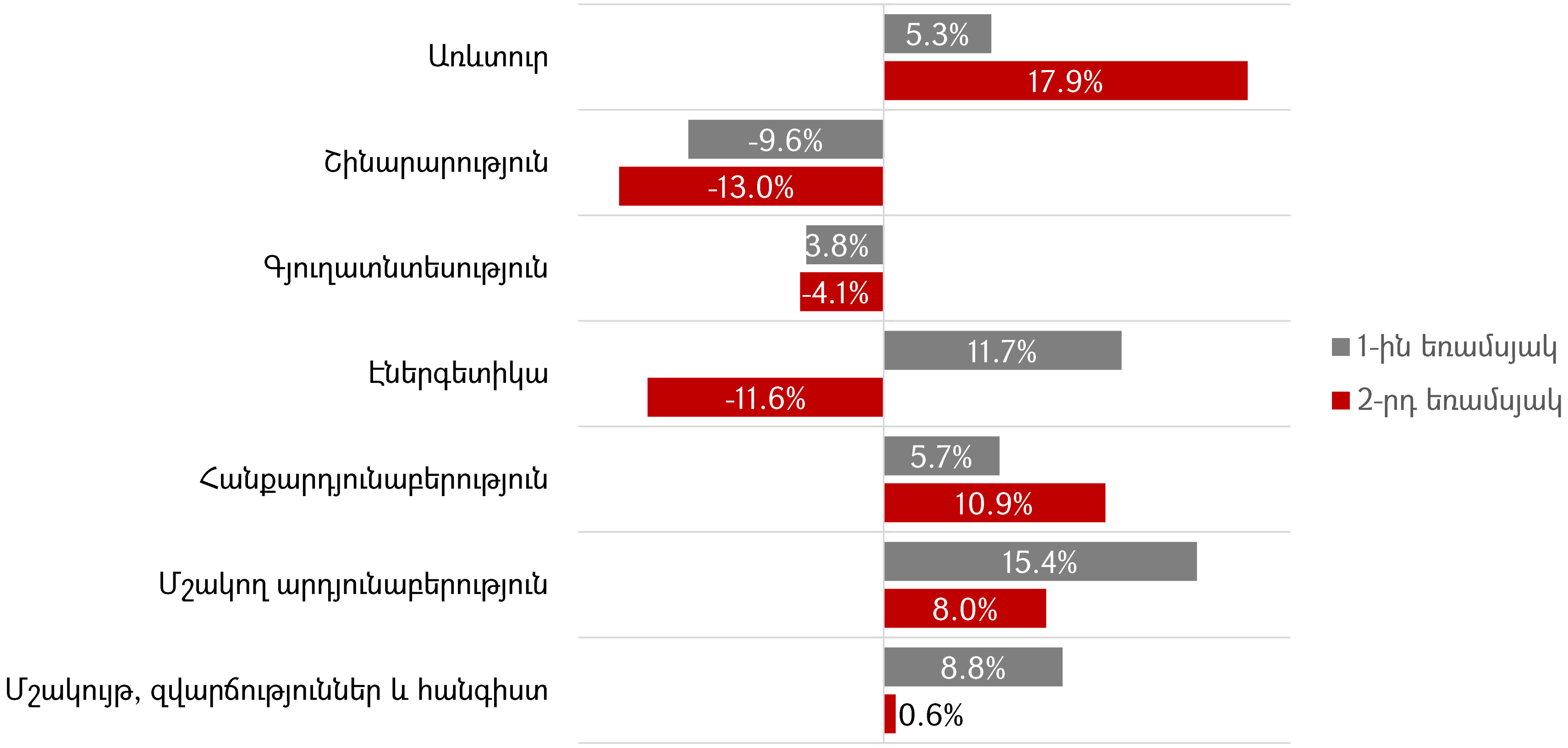

Աղբյուր՝ ՀՀ ԱՎԾ

2017-ին պահպանվել է արտահանման աճի բարձր տեմպը: Գրանցվել է նաև ներմուծման կտրուկ աճ:

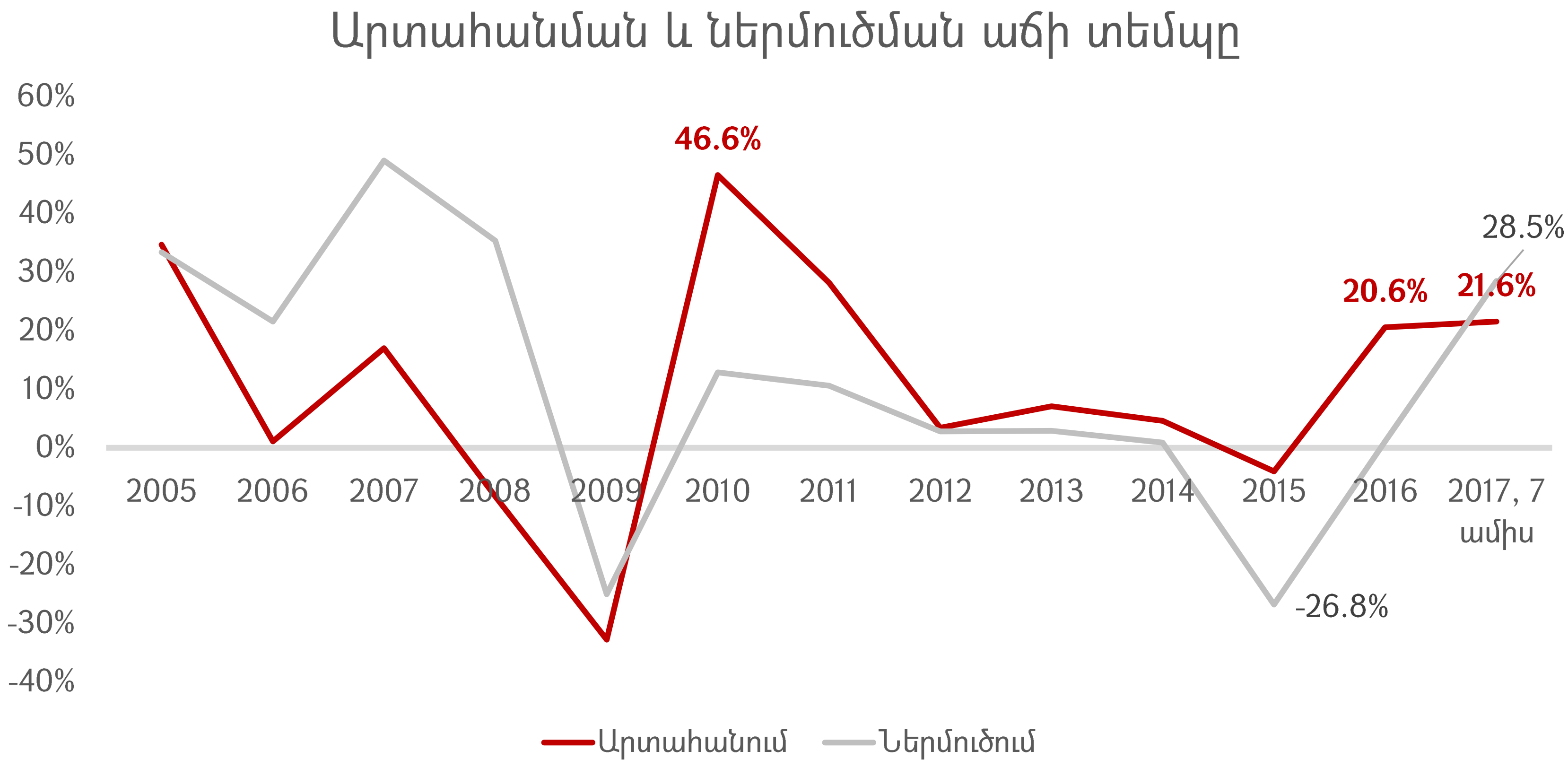

Աղբյուր՝ ՀՀ ԱՎԾ

Օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների ներհոսքի ցածր մակարդակը մտահոգիչ է

Օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների զուտ ներհոսք
միլիոն ԱՄՆ դոլար

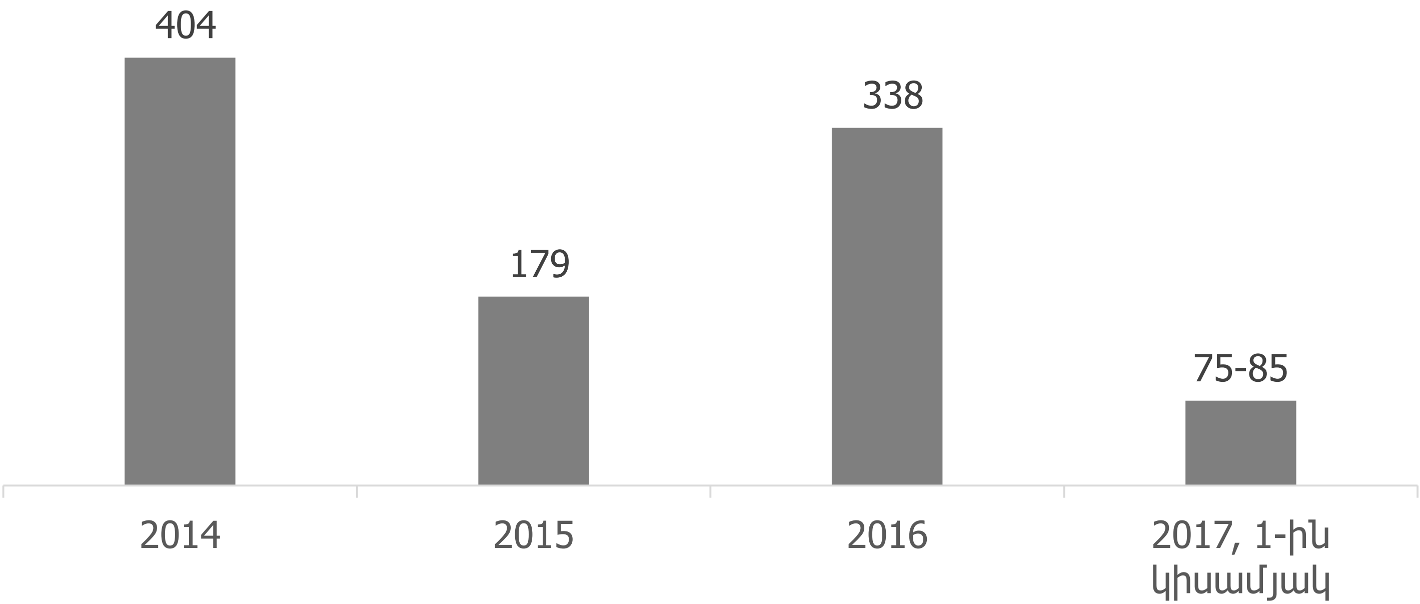

Աղբյուր՝ ՀՀ ԿԲ, Ի-Վի գնահատական

Տնտեսության հիմնական մարտահրավերները

- Աղքատության հաղթահարում և ներառական աճի ապահովում
- Նոր տնտեսական հնարավորությունների ստեղծում (նոր արտահանման շուկաներ, ներդրումների հոսք)
- Տեխնոլոգիական վերափոխում. 4-րդ արդյունաբերական հեղափոխության վտանգների չեզոքացում և հնարավորությունների առավելագույն օգտագործում